

Ad hebreos

ret nisi tñi semel in anno. tamē quolibet anno ex pcepto legis oportebat ip̄s intrare cū sanguine alieno sic d̄r. *Leui. 16.* X̄ps at̄ intravit nō i manufacta rē. nec vt sepe offerat seip̄s quēadmodum pontifex intrabat in sancta p̄ singulos annos cum sanguine alieno.

¶ Deide cū dīc. (Aliogn oportebat rē.) Probat q̄ esset incōueniēs istud fieri i nouo testō: q̄ sequeret̄ maximū incōueniēs: q̄ cū x̄ps intraret p̄ pp̄uz sanguinē: sequeret̄ q̄ oportuisset cū frequēter pati ab origine mūdi. Nō sic aut̄ ē de veteri hostia: q̄ illa offerebat p̄ peccatis filioz̄ isrl̄. Ille aut̄ popul⁹ i cepit sp̄ialiter qñ data fuit lex. r̄ iō nō ōz eā offerri ab origine mūdi. X̄ps aut̄ seip̄s obtulit p̄ peccatis toti⁹ mūdi: q̄ ipse pp̄iciatio n̄ra fact⁹ ē p̄ peccatis n̄ris: r̄ toti⁹ mūdi. i. *Jo. 2.* Et sic si sepe offerret̄ oportuisset ip̄s nasci r̄ pati ab origine mūdi: qd̄ fuisset maxim⁹ incōueniēs. S̄z *3. Apo. 13.* Agn⁹ q̄ occisus ē ab origine mūdi. R̄ñdeo verū est. occisus. idest figuratus ab origine mundi occidi sicut in occisione abel.

¶ Deide cū dīc. (Nūc at̄ rē.) D̄ndit qd̄ fiat i nouo: r̄ circa hoc facit duo. P̄rio q̄re nō iterat̄ hostia in nouo testō dat̄ duas causas. Sc̄do explicat̄ eas ibi. (Et quēadmodū rē.) Dīc̄ ḡ. Nūc ḡ x̄ps semel apparuit i p̄sumatiōe seculoz̄. i. *Cor. 10.* Nos sum⁹ i q̄s fines seculoz̄ deuenerūt. Et h̄ dīc̄ pp̄ numer⁹ annoz̄: q̄ iaz̄ sūt plus q̄ mille anni ex quo hoc dixit. Etates. n. mūdi accipiūt sc̄dz etates hominis q̄ p̄ncipalr̄ distinguunt̄ s̄z statū p̄ficiēdi nō s̄z numer⁹ annoz̄. Ita p̄ma etas fuit ante diluuiū in q̄ nec lex scripta: nec punitio sic i s̄fātia. Alia a noe vsq̄ ab abraā. r̄ sic de alijs. ita q̄ vltia etas ē stat⁹ p̄sens post quē nō ē ali⁹ stat⁹: sic nec post seniiū. Sic aut̄ i alijs etatib⁹ ē numer⁹ annoz̄ determinat⁹: nō at̄ i senio: q̄ seniiū icipit a. 60. anno r̄ aliq̄ viuūt p̄ cētū r̄ 20. annos. ita nō ē determinat⁹: q̄ tū iste stat⁹ mūdi debeat durare: tñ ē p̄sumatio seculoz̄: q̄ nō restat ali⁹ ad salutē. In isto aut̄ x̄ps semel apparuit cuius ponit̄ duas rōnes: q̄re. i. semel tñ offerebat̄. P̄ria ē: q̄ in veteri testō nō auferebat̄ pctā qd̄ fit p̄ hostiā x̄pi. Alia ē: q̄ sacerdos legalis nō offerebat̄ pp̄uz sanguinē sic x̄ps. Un̄ dīc̄ q̄ apparuit ad destitutiōne peccati p̄ hostiā suā. i. s̄uip̄s. r̄ iō illa reiterat̄: nō aut̄ ista. i. *Pe. 3.* X̄ps semel p̄ peccatis nostris mortuus est.

¶ Deide cū dīc. (Et quēadmodū rē.) Explicat̄ istas rōnes. r̄ p̄mo secūda. Sc̄do p̄mā ibi. (Umbrā h̄ns lex rē.) Secūda explicat̄ p̄ similitudinē alioz̄ hoīuz̄. Un̄ circa hoc facit duo. P̄rio. n. oīdit qd̄ accidit alijs hoīb⁹. Sc̄do ostēdit qd̄ accidit x̄po ibi. (Sic r̄ x̄ps semel rē.) In quolibet enī hoīe duo inuenim⁹. i. necessitatē moriēdi. Itēz q̄ resurgat nō vt emūdet̄: s̄z vt iudicet̄ de factis ei⁹. P̄rimuz̄ tāgit cū dicit. Et quēadmodū statutū est rē. Sed h̄ videt̄ q̄ hoc nō sit statutū: s̄z magis hō peccādo hoc fecerit: q̄ *Sap. 1.* Dicit̄ q̄ deus mortē nō fecit: nec letat̄ in p̄ditōe viuoz̄. Et paulo post. Impy aut̄ manibus r̄ verbis accerserūt sibi illā. R̄ñdeo dicēdū ē q̄ i morte tria sunt̄ p̄siderāda. i. cā nālis: r̄ quātū ad hoc ex p̄ditōne nature statutū ē hoīez̄ semel mori: in quātū cōponit̄ ex contrarijs. Sc̄do donū inditū: r̄ quātū ad hoc in p̄ditionem datū ē homini b̄nficiū originalis iustitie p̄ quā aīa p̄tinebat corpus: vt posset non mori. Tertio meritū mortis. r̄ sic hō peccādo meruit illud b̄nficiū amittere: r̄ sic mortēz̄ incurrit. Un̄ dicit̄ q̄ impy manib⁹. i. pomū vetitum p̄tractādo accerserūt mortē. Nō ergo demerēdo cā est mortis: s̄z de⁹ vt iudex. Stipēdia enī peccati mors. *Ro. 6.* Semel. Nō qd̄ verū ē de cōi p̄suetudine: s̄z aliq̄ fuerint resuscitati: sicut lazarus r̄ filius vidue q̄ postea mortui sunt. Quātū aut̄ ad secūdū dicit. Post hoc aut̄ iudiciū: q̄ postq̄ resurget nō itēz moriet̄: s̄z statiz̄ iudiciū se-

queret̄. Dēs. n. manifestari ōz ante tribunal x̄pi vt referat̄ vnusquisq̄ pp̄ria corporis put̄ gessit. vt d̄r. *z. Corin. 5.* Deide cū dīc. (Sic r̄ x̄ps rē.) D̄ndit quōd̄ hec uenit x̄po. Et q̄tū ad p̄mū dīc. q̄ sic x̄ps semel oblat⁹ ē. Et in hoc uenit cū alijs. Sed differt i duob⁹. p̄mo q̄ cū x̄ps nō descēderit ab adā p̄ rōne seminalē: s̄z q̄tū ad corpulē taz substātiā non h̄xit peccatū originale. r̄ iō nō fuit debitor illius statuti. *Hei. 2.* In quacūq̄ die comederis ex eo morte morieris. S̄z p̄pa uolūtate mortē assūpsit *Jo. 10.* Nemo tollit a me aīas meā. rē. Ideo dīc̄ q̄ oblat⁹ ē. *Esa. 53.* Oblat⁹ ē q̄ ipse uoluit. *Et. 1. Pe. 3.* X̄ps semel p̄ peccatis n̄ris mortu⁹ ē. Sc̄do differt: q̄ mors n̄ra est effectus peccati. *Ro. 6.* Stipēdia peccati mors est. Sed mors christi est destructiua peccati. Ideo dīc̄. Ad multoz̄ exhauriēda pctā. idest remouēda. Nec dīc̄ oīuz̄ q̄ mors x̄pi: r̄ si sit sufficiens p̄ oīb⁹: nō tñ h̄z efficacīā nisi quātū ad saluādos. Nō. n. oēs subiciunt̄ ei p̄ fidē r̄ bona opa. Quātū ad secūdū dīc. Sc̄do aut̄ sine pctō rē. De sc̄do adnētū dīc̄ duo. P̄rio ponit̄ d̄rias ei⁹ ad p̄mu: q̄ secūdus erit sine peccato. in p̄mo enī r̄ si peccatū non habuerit: tñ uenit in similitudinē carnis peccati. *Ro. 8.* Itē in p̄mo factus est hostia p̄o peccato. *z. Cor. 5.* Eūz̄ q̄ peccatū nō nouerat̄ pro nobis peccatū fecit. In secundo uero ista non erūt. ideo dicit̄ q̄ apparebit̄ sine peccato. Secūdo ponit̄ illud qd̄ ē pp̄uz secundo aduentui: q̄ nō apparebit̄ vt iudicet̄: s̄z vt iudicet̄ remunerans p̄ meritis. Unde dīc̄ q̄ apparebit̄. Et qd̄ ē oībus etiā his q̄ cū pupugerunt sc̄dz carnē. tñ s̄m diuinitatē solū electis expectantibus eū p̄ fidē in salutē eoz̄. *Esa. 30.* Beati oēs q̄ expectant eum. *z. Hil. 3.* Saluatorem expectamus dñm iesum x̄p̄z qui reformabit̄ corpus humilitatis nostre: cōfiguratum corpori claritatis sue. CAP. X.

Abraham enim habēs lex futurorum bonorum nō ip̄am ymaginē reruz̄ p̄ singulos annos eisdez̄ ip̄s hostijs quas offerūt indefinenter nūq̄ potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri: ideo q̄ nullam haberent vltra conscientiam peccati cultores semel mundati: sed in ip̄s commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile. n. ē sanguinē thauroz̄ r̄ hircoz̄ auferre peccata. Ideo ingrediēs mundū dicit̄ Hostias r̄ oblationem noluiſti: corpus autē aprasti mihi. Holocaustomata r̄ pro peccato nō tibi placuerunt. Tunc dixi. Ecce uenio. In capite libri scriptum est de me: vt facias deus uolūtatem tuā: Superius dicens: quia hostias r̄ oblationes r̄ holocaustomata r̄ pro peccato noluiſti. nec placita sūt tibi q̄ s̄m legē offeruntur tunc dixi. ecce uenio: vt faciā deus uolūtatem tuam. aufert primuz̄ vt sequens statuat. In qua uolūtate sanctificati sumus p̄ oblationem corporis x̄pi iesu semel. Et oīs quidem sacerdos p̄stō est quot̄tidie ministrans et casidē sepe offerens hostias que non possunt auferre peccata. H̄ic autem vnam pro peccatis offerens hostiam in sempiternū

feder i dextera dei: decetero expectans donec ponant inimici eius scabellum pedu ei. **Una enim oblatio consummavit in sempiternum sacrificatos. Contestatur autem nos et spiritus sanctus. Postquam enim dixit. Hoc autem testamentum quod testabor ad illos post dies illos dicit dominus. dabo leges meas i cordibus eorum et in mentibus eorum super scribam eas: et peccatorum et iniquitatum eorum iam non recordabor amplius. Abi autem horum remissio: iam non est oblatio pro peccato.**

Supra apostolus consideratis his que agunt i utroque testamento ostendit preeminentiam noui testamento ad veterem: hic probat unum quod supponit. scilicet quod veterem non poterat mudare partem. et hoc est vltimum illorum quod promiserat de christo. Et circa hoc duo facit. Primo. non ostendit defectum veteris testamento circa abolitionem culpe. Secundo ex hoc comparat sacerdotem noui testamento ad sacerdotem veteris testamento ibi. (Dis quidem sacerdos etc.) Iterum prima i duas. Primo. non proponit quod intendit. Secundo probat per auctoritatem scripture ibi. (Ideo ingrediens mundum etc.) Item prima i duas. Primo. non proponit intentum suum. Secundo probat ibi. (Alioquin cessassent etc.) Circa primum sciendum est quod apostolus ex condicione et ritu veteris legis claudit ipsos defectum. Per partem autem fit permutatio futurorum bonorum. et ideo quia si illud peccatum pertinet ad bona futura. scilicet celestia. ad illa bona se habet lex veteris: sicut ymbra ad corpus: scilicet noua lex sicut ymago. Umbra autem et ymago quantum ad hoc conueniunt quod utrumque representat. Sed ymbra i corpore ymago vero i particulari: et quantum ad nomen indiuidui et in spali. Sic est noua lex quantum ad bona futura representat. Primo quia in vbiis noui testamento fit expressa mentio de bonis futuris et promissio: non autem i veteri: scilicet tamen de carnalibus. Secundo quia veteris noui testamento consistit in charitate que est plenitudo legis. Et ista charitas scilicet sit imperfecta ratione fidei cui inheret: tamen est simillis charitati patrie. Vnde noua lex dicitur lex amoris. Et ideo dicitur ymago: quia habet similitudinem expressam bonorum futurorum: scilicet lex veteris illa representat per quam carnalia: et valde a remotis. Et ideo dicitur ymbra. Col. 2. Que sunt ymbra futurorum. Nec est ergo conditio veteris testamento quod ymbra futurorum non recipit ymaginem. Ritus autem erat quod per singulos annos offerebantur i festo expiationis easdem hostias. scilicet sanguinem hyrcorum et thaurorum pro eodem. scilicet pro peccato sicut per. Leui. 23. Ex his duobus claudit intentum. scilicet quod lex habet ymbra futurorum bonorum non rerum ymaginem non potest facere perfectos accedentes. scilicet pontifices easdem hostias: quas offerunt per singulos annos. supra. 7. Ne minime ad perfectum adduxit lex. Sed ista perfectio referuat non ue legi assistit i charitate que est vinculum perfectionis. Col. 2. Ideo dicit. Mat. 5. Estote ergo perfecti.

Deinde cum dicit. (Alioquin cessassent etc.) Probat ex duobus intentum. et primo ex ritu. Secundo ex condicione oblationum ibi. (Impossibile. n. etc.) Ad probandum autem quod lex non mudabat perfecte assumit duo. Primum est quod i ipsa fiebat frequens reiteratio earumdem hostiarum: et ratio talis. Cultores si fuissent per easdem hostias semel mudati: quia non haberent vltra scias peccati: cessassent offerre. Et si non cessassent: offerre indigerent. Nunc autem non cessabant: quia vnde dictum est per singulos annos easdem hostias offerebant. Quia ergo non cessabant idem semper offerre signum est quod non mudabant. Mat. 9. Non est opus valentibus medicis: sed male habentibus. Sed quia potest dici quod ratio non est efficax. Posset. n. dici quod mudabat illa oblatio a preteritis non a futuris. et ideo quia frequenter peccabant oportebat frequenter iterari oblationem: Ratione dicendum

est quod modus loquendi apostoli hoc excludit: quia cum partem sit quod dicitur spirituale quod opponit celestia: os illud per quod mudat partem esse spirituale et celeste: et per omnes habere virtutem perpetuam. Vnde supra loquens de virtute sacrificii christi attribuit ei virtutem perpetuam dicens. Eterna redemptio inuenta. Quia autem habet virtutem perpetuam sufficit ad committenda et commissa. et ideo non oportet ipsum amplius iterari. Vnde christus vna oblatione mudauit in eternum sacrificatos: sicut dicitur i fra. Item hoc quod dicitur dicitur non iteret: quia nos qui dicimus offerimus. Ratione dicendum est quod non offerimus aliam quam illam quam christus obtulit pro nobis. scilicet sanguinem suum. Vnde non est alia oblatio: scilicet est commemoratio illius hostie quam christus obtulit. Mat. 26. Hoc facite in mea commemoracione. Sed quod per mittit est: quia i veteri testamento fiebat commemoratio per singulos annos de peccatis suis et populi. Ergo non erat abolita. Vnde dicitur quod i ipsis sit commemoratio etc. quod vix est. In generali. n. fiebat mentio de peccatis. scilicet quod erat conscius peccati: scilicet i spali fit mentio i nouo. Ia. 5. Confitemini alterutrum partem vestra.

Deinde cum dicit. (Impossibile est enim etc.) Probat idem ex condicione oblationum. Solent. n. quod erat iter ipsa: erat oblatio hyrcorum et vitulorum que fiebat i die expiationis. Et cum ista esset quodam representatio obscura et imperfecta celestium: sicut ymbra: impossibile est sanguine istorum auferri partem. Quod vix est per virtutem. Sed si alicui dimittebatur. Hic erat virtute sanguis christi qui illo prefigurabatur. Jere. ii. Nunc quod carnes sancte auferet a te malicias tuas in quibus gliata es: Quasi dicat. Non.

Deinde cum dicit. (Ideo ingrediens mundum etc.) Inducit auctoritatem scripture. et circa hoc facit duo. Primo. non ponit eam. Secundo exponit eam ibi. (Super dices etc.) Ista auctoritas potest diuidi i duas scilicet glo. quia primo agit de incarnatione christi per figurata in legalibus. Secundo de passione christi ibi. (Tunc dixi etc.) Tamen habet intentionem apostoli potest aliter dici: quia primo tangit illud quod pertinet ad reprobationem veteris testamento. Secundo illud quod pertinet ad acceptionem noui testamento ibi. (Tunc dixi etc.) Ista autem auctoritas conuenit christo scilicet quod ingrediens i mundum. Dicit ergo: quia illa non poterat auferre partem. ideo filius dei ingrediens i mundum etc. Contra. quod dicitur. Jo. i. In mundo erat. Ratione dicendum est quod vix est quod erat i mundo quasi reges totum in quantum dicitur esse i omnibus per essentiam presentiam et potentiam: scilicet est extra mundum quia a mundo non comprehenditur: scilicet habet bonitatem separatam a toto mundo a qua catur bonitas vniuersi. Sed quia per nos factum est humane nature suppositum dicitur ingredi in mundum per eius assumptionem. sicut supra. i. Cum iterum introducit promogenitum i orbem terre etc. (Ingrediens ergo i mundum dicitur. Sed quod dicitur: Hostia et oblationem noluit. Ponit autem quatuor que erant i veteri testamento: quia sacrificium autem erat de inanimatis. puta pane vel thure: et tunc dicebatur oblatio. Vnde de aiatis: et tunc vel ad placandum deum vel dicitur holocaustum quod erat dignissimum: quia totum comburebatur et cedebat in honorem dei. Aut erat pro emundatione peccati: et dicitur sacrificium pro peccato. Et istud habebat duplicem partem: quia vna pars comburebatur in altari. altera cedebat in usus ministrorum. Aut erat pro beneficiis dei et istud minus dignum: quia tamen tertia pars comburebatur et dabatur ministris vna: alia offerretur. Et istud dicitur sacrificium pacificorum. Istis omnibus in nouo testamento respondet oblatio corporis christi: quia per corpus christi placatur deus. scilicet i oblatione ipsius in cruce. Ro. 5. Cum inimici essemus reconciliati sumus deo per mortem filii eius. Item per ipsum ablatus est peccatus. i. pe. 3. Christus semel pro peccatis vestris mortuus est. Item per ipsum introducimur in bona eterna et promeremur beneficia dei. Dicit ergo. Hostia. scilicet sacrificium et oblationem noluit. Et iterum ponit post. Corpus autem aptasti mihi. i. aptum fecisti imolationi. Et hoc quantum ad duo. Primo quia fuit purissimum vel de leuere omne peccatum. Exo. 12. Erit agnus absque macula. Item quia fuit passibile vel posset immolari. Ro. 8. Misit deus filium suum in similitudinem carnis peccati. Istud autem cor

Ad hebreos

pus est vera hostia et vera oblatio. Ephe. 5. Tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odore suavitatis. **C** Dolocausta et pro peccato non tibi placuerunt. Manius est placere quam velle: quia illa placet quae se habet aliqd ut ea velim. Volunt autem aliqui aliquid non pro se: sed pro alio. Quia ergo holocausta digniora erant deo quam non placuerunt: multo minus alia. **S**ed dicitur: Leui. i. dicitur quod adolebit ea sacerdos super altare in holocaustum: et suauis odor est deo. Preterea si noluit ea: quare precepit hec sibi offerri? Respondeo deo dicendum est quod hoc quod dicitur illa nolle potest dupliciter intelligi. Uno modo quod non vult ea pro tempore isto in quo adueniente veritate cessat ymbria. vnde modo peccaret qui ea offerret. Alio modo quod non vult ea pro peccato offerentium. Esa. i. Manus. n. vire sanguine plene sunt. **T**ertia ratio ad quam apostolus intendit est: quia ista nunquam se placuerunt deo nec accepta fuerunt: sed pro duo dicuntur accepta. Primum quod erant figura christi cuius passio deo accepta fuit. Non enim delectabatur in occisione animarum: sed in fide passionis eius. **D**icitur enim in figura contingebant illis. **L**oz. io. Secundo ut nos ab ydolatria reuocaret per ista sacrificia. vnde in prima legis datione nulla fit mentio de sacrificiis: sed tamen postquam fecerunt vitulum. **U**nde Jeremias. 7. Non super locutus cum patribus vestris: et non precepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de ydolo holocaustorum et victimarum.

C Deinde cum dicitur. **T**unc dixi. **P**rosequitur de approbatione noui testis. et sic legitur. **T**unc. scilicet quoniam apertus corpus mihi. scilicet in reptione dixi. id est venire propositum. scilicet ad passionem. **I**o. 5. **V**ic est quod venit per aquam et sanguinem iesus christus. **U**t melius est quod transferat ad aduentum in mundum sic. **T**unc. scilicet quoniam holocausta non placuerunt tibi dixi venio per incarnationem. **I**o. 16. **E**xiui a patre et veni in mundum. **E**t hoc ut offeram me ad passionem. **E**t ideo dicitur. **E**cce. **S**ed nunc istud sacrificium erit acceptum: **L**erte sic: quia in capite libri scriptum est de me. **I**ste liber est christus secundum humanam naturam in quo scripta sunt omnia necessaria homini ad salutem. **E**sa. 8. **S**ume tibi librum gradem. **C**aput autem christi est deus. **I**o. 1. **I**n capite gradem libri. id est in ordinatione dei quod est caput christi quod est liber: scriptum est quod filius dei incarnari deberet et mori. **U**t liber id est psalterium cuius primus psalmus est de christo. **U**t melius liber vite quod nihil aliud est quam noticia quas deus habet de predestinatione sanctorum quod saluantur per christum. **E**rgo in isto libro. scriptum est de me: quia scilicet per me predestinati sunt. **E**ph. 1. **E**legit nos in ipso ante mundi constitutionem. **R**o. 8. **Q**uoniam predestinavit et predestinavit conformes fieri ymaginis filii sui. **S**i ergo predestinatio dei liber: manifestum est quod christus caput est libri. **A**post. 21. **Q**ui non sunt scripti in libro vite agni. **Q**ui simpliciter est predestinatus. **R**o. 1. **Q**ui predestinatus est filius dei in virtute. **E**rgo in capite libri. id est in me secundum diuinam naturam scriptum est de me secundum naturam humanam: ut faciam voluntatem. scilicet tuam. id est hoc preordinatum est ut per gratiam tuam faciam voluntatem tuam offerendo meipsum ad redemptionem humani generis.

C Deinde cum dicitur. **S**uperius dices. **E**xponit auctoritates permissas: et circa hoc facit duo. **P**rimo. n. assignando ordinem dictionum ponit duas iter nouum et veteris testis. **S**ecundo exponit spiritualiter quoddam suppositum in auctoritate ibi. **I**n qua voluntate. **D**icitur est autem quod duo tangebant in auctoritate allegata. **U**num quod pertinet ad reprobationem veteris testis. **A**liud autem ad approbationem noui testis. **R**eprobatur autem veteris testis dupliciter: tunc quod de sacrificiis eius non vult: tunc quod sibi non placet: et sic dauid propheta dices superius. id est in principio quod dicitur: **Q**uia hostias et oblationes et holocausta mactata et pro peccato noluit. **E**sa. i. **H**olocaustum arietum et adipem pinguium et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum noluit. **N**oluit. **V**erum est secundum se: nec placita sunt tibi quae secundum legem offeruntur. id est in his non delectaris. **P**s. **H**olocaustis non delectaberis: nisi quia sunt figura vel in quantum per ipsa retraherentur ab ydolatria. **D**oc ergo primo dices subiungit. **T**unc dixi. scilicet quoniam

carnem apertam mihi ad passionem: vel quoniam ista non placuerunt: ecce venio. vel ad incarnationem vel ad passionem: sed ad quod. **U**t faciam voluntatem tuam. **I**o. 6. **D**escendi de celo ut faciam voluntatem eius quod misit me. **I**o. 4. **M**emento cibum est ut faciam voluntatem eius quod misit me. **P**ropheta ergo hoc dicens refert primum ut sequens statuatur in quo ostendit duas veteris et noui testis: quod loquens de veteri dicit quod non vult nec placet deo. **S**ecundum se. **E**rgo auferunt. **S**ed quoniam de nouo loquitur dicit quod vult: quod ad hoc venio ut faciam voluntatem tuam. **E**rgo nouum statuit. id est firmat esse secundum voluntatem dei. **L**eu. 26. **V**etera nouis superuenientibus proicietis.

C Deinde cum dicitur. **I**n qua voluntate. **E**xponit illud quod dixerat de voluntate dei ad quam implenda venit christus. scilicet quod sit illa voluntas. **D**ec autem est sicut dicitur. **I**o. 4. **D**ec est voluntas dei sanctificatio vestra. ideo dicitur. **I**n qua voluntate sanctificati sumus: et hoc pro oblatione corporis christi iesu semel. scilicet factam. **E**phe. 5. **O**btulit semetipsum oblationem et hostiam deo. **E**t hoc semel. id est. **P**e. 3. **C**hristus semel pro peccatis nostris mortuus est.

C Deinde cum dicitur. **E**t ois quod est sacerdos. **O**stendit comparationem sacerdotis noui et veteris testis. **S**ciendum autem quod in lege erant duo solennia sacrificia. **U**num in die expiationis quod fiebat pro solis summi pontificis de quo multa iam dicta sunt. **A**liud erat iuge sacrificium in quo vnum agnus offerebatur in mane: et alius in vespe. de quo numeri. 28. **D**e isto est intendit huius apostolus. et circa hoc tria facit. **P**rimo. n. ponit illud quod pertinet ad sacerdotem veteris testis. **S**ecundo ponit illud quod pertinet ad sacerdotem noui. **S**ecundo confirmat per auctoritatem. **S**ed ibi. **D**icit autem vna. **T**ertium ibi. **L**ocustas autem. **D**icit ergo. **O**mnis sacerdos. **D**icit ois ad duas sacrificia expiationis: quod tamen per summi sacerdotis fiebat: sed in isto ois sacerdos pro isto est tota die ministras et sepe offerens eandem hostiam: quod semper offerebat agnus: quod si hostie feriales non poterat auferre peccata: quod non iterabatur. **J**eremias. 2. **N**unc carnes sancte auferet a te malitias tuas in quibus gliata es. **P**er istud iuge sacrificium figuratur christus: et eternitas eius qui est agnus immaculatus.

C Deinde cum dicitur. **V**ic autem vna pro peccatis. **O**stendit illud quod pertinet ad sacerdotium christi. **E**t circa hoc facit duo. **P**rimo enim ponit iterum. **S**ecundo assignat rationem ibi. **U**na. n. **D**icit ergo. **V**ic autem. scilicet christus offerens vnam hostiam pro peccatis auferet. scilicet peccata. **I**lla vero veteris lex multas offerens hostias non expiatis peccata. **H**ec ergo. scilicet presens offerens vnam hostiam: quod semel pro peccatis nostris seipsum obtulit. **S**ed non tamquam minister sicut sacerdos legalis quod semper pro isto est: sed tamquam dominus presens. **D**ixit dominus domino meo sede a dextris meis. **M**at. 23. **S**ede a dextris dei. **A**d dexteram dei presens: quantum ad equalitatem patris secundum diuinitatem: sed in potioribus bonis secundum humanitatem. **S**upra. i. **S**ede ad dexteram maiestatis. **E**t hoc in semper pitemum. **N**on enim iterum morietur: quia christus resurgens ex mortuis iam non morietur. **R**o. 6. **D**icit. 7. **P**erpetuas eius perpetuas eternas. **D**ecetero expectas donec ponam inimici eius scabellum pedum eius. **I**sta expectatio non innuit aliquam anxietatem in christo sicut in hominibus spes quod differet affligit animas: ut dicitur. **I**sa. 35. **S**ignat voluntatem miserendi quam deus habet erga nos. **E**sa. 30. **E**xpectat dominus ut misereatur nostri. **S**ubiciunt ergo pedibus eius. id est humanitati christi aliquid volentes et hoc saltem ipso conuincit in faciendo voluntatem eius. **E**xo. 10. **U**squequo non vis mihi subiici. **S**ed mali nolentes ipsi subditi sunt: quia et si voluntatem eius pro se non implent. tamen de ipsis impletur quantum ad opus iusticie. **E**t sic omnia sunt ei subiecta aliquo istorum modorum. **P**s. **D**ia subieci sub pedibus eius.

C Deinde cum dicitur. **U**na enim oblatione. **A**ssignat rationem. scilicet quare sedet tamquam dominus: et non tamquam minister: sicut sacerdos legalis: quia ille per hostiam vnam non

auferebat peccata: ideo oportebat plures alias offerre & frequenter supra. 8. Omnis enim pontifex ad offerenda munera & hostias constituitur: sed hostia quas christus obtulit aufert omnia peccata. supra. 9. Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata. Et ideo dicit quod vna oblatio consummavit. i. perfecit. quod fecit reconciliando & coniungendo nos deo tamquam principio: sanctificatos in sempiternum: quia hostia christi quod deus est & homo habet virtutem eternam sanctificandi. Infra. 13. Jesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum etc. Per christum enim perficimur & coniungimur deo. Roma. 5. Per quem accessum habemus ad deum.

¶ Deinde cum dicit. (Testatur autem nos etc.) Confirmat quod dixerat per auctoritatem que sumpta est ex Jere. 31. quod supra. 8. opposita est ad presens intermittatur. Et tamen potest diuidi in duas partes. Primo ponit auctoritatem. Secundo ex ea arguit ibi. (Ubi autem hoc remissio etc.) Et facit tale rationem: quia in nouo testamento remittuntur peccata per oblationem christi: quia in remissione peccatorum effusus est sanguis christi. ergo in nouo testamento in quo peccata & iniquitates remittuntur: ut dictum est in auctoritate non est oblatio pro peccato supple amplius iteranda. Mat. 9. Non est opus valentibus medicus: sed male habentibus etc. Ubi ergo est horum remissio etc. Sieret enim iniuria hostie christi.

¶ Lectio.

II.

Abentes itaque fratres fiduciam: in introitu sanctorum in sanguine christi: quam initiavit nobis viam nouam & viuentem per velamen id est carnem suam: & sacer-

dotem magnum super domum dei accedamus cum fide corde in plenitudine fidei aspersi corda a conscientia mala & abluti corpus aqua munda: reneamus spei nostre confessionem indeclinabilem. Fidelis enim est qui repromisit. Et confideremus inuicem in prouocatione charitatis & bonorum operum: non deserentes collectionem nostram sicut consuetudinis est quibusdam: sed solantes: & tanto magis quanto videritis appropinquantem diem.

¶ Postquam ostendit apostolus multiplicem eminentiam sacerdotum christi respectu sacerdotum legalis: hic consuetudinem suam concludit monendo quod isti sacerdotio fideliter inherendum est. Hoc enim semper supra fecit quod post commendationem ponit admonitionem: quia ad hoc susceperat commendare gratiam christi ut alligat eos ad obediendum christo & recedendum a ceremonialibus legis. Circa hoc quod duo facit. Quia primo ponit monitionem. Secundo assignat rationes ibi. (Voluntarie enim etc.) Sciendum est autem circa primum quod duo dixerat de sacerdotio christi. scilicet virtutem ritus eius: quia per proprium sanguinem. Item dignitatem ipsius: quia pontifex in eternum. Et ideo in monitione sua reseruit ista duo. Unum monendo quod fideliter obediendum est deo christo. Primo ponit illa duo. Secundo ponit suam monitionem ibi. (Accedamus cum bono corde etc.) Item prima in duas: quia primo reseruit ritum sacerdotum eius. Secundo dignitatem ibi. (Et sacerdotem magnum etc.) Dicit ergo. Itaque fratres: scilicet per mutuas charitates habentes fiduciam in introitu etc. Ephe. 3. In quo habemus fiduciam & accessum in confidentia etc. Exod. 15. Introduces eos & plantabis in monte hereditatis tue firmissimo habitaculo etc. ps. Letatus sum in his que dicta sunt mihi in domum domini ibimus. Et hoc per sanguinem christi: quia hic est sanguis noui testamenti. i. noue promissionis: scilicet celestium. Sed quod habemus fiduciam introducenti ostendit: quia christus per suum sanguinem initiavit. i. inchoauit nouam viam. Mich. 2. Ascendit panis deus iter ante eos. Joa. 14. Si abiero & parauero vobis

locum etc. Esa. 35. Sancta via vocabitur & pollutus non transibit per illam. Nec est quod via eundi in celum & est noua: quia ante christum nullus inuenit eam: quia nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo. Jo. 3. Et ideo qui vult ascendere debet ipsi tamquam membrum capiti suo adherere. Apoc. 2. Vincet qui dabo edere de ligno vite qui est in paradiso dei mei. Et ca. 3. Et scribam super eum nomen nouum & nomen ciuitatis noue hierusalem: quia. f. de nouo introducent. ¶ Semperviuente. i. semper perseuerante in quo apparuit virtus deitatis: quia semper viuunt. Sed que sit ista via ostendit subdistinguens. Per velamen. i. carnem suam. Sicut enim sacerdos per velum intrabat in sancta-sanctorum: ita si volumus intrare sancta glorie oportet intrare per carnem christi que fuit velamen deitatis. Esa. 45. Vere tu es deus absconditus. Non enim sufficit fides de deitate si non assistat fides de incarnatione. Joa. 14. Creditis in deum & in me credite. Vel per velamen. i. per carnem suam datam nobis sub velamento speciei panis in sacramentum. Non enim proponitur nobis sub specie propria propter horrorem & propter meritum fidei.

¶ Postquam ostendit commendat dignitatem sacerdotum cum dicit. Et sacerdotem magnum: qui scilicet nobis initiavit viam. Quasi si dicat. Habentes fiduciam intrandi per sacerdotem scilicet ierusalem. ps. Tu es sacerdos in eternum. Qui dicitur magnum: quia sacerdotium eius non est tantum super unum populum sicut aaron: sed super domum dei: totam scilicet ecclesiam militantem & triumphantem. ps. Tibi. 3. Ut scias quomodo oporteat te conuersari in domo dei: quod est ecclesia. Et dicit super: quia moyses fuit fidelis in omni domo tanquam famulus. Numeri. 12. Sed christus super totam domum sicut filius quod est dominus omnium. Mat. vlt. Data est mihi omnis potestas in celo & in terra. De hoc etiam supra. 3.

¶ Deinde cum dicit. (Accedamus etc.) ponit monitionem suam: ut scilicet ex quo talis & tantus est fideliter est ei adherendum: quod fit tribus modis. scilicet per fidem: spem: & charitatem. ps. Cor. 13. Nunc autem manent fides spes charitas. Primo ergo monet ad ea que sunt fidei. Secundo ad ea que sunt spei ibi. (Teneamus spem.) Tertio ad ea que sunt charitatis ibi. (Et confideremus etc.) Sed quantum ad primum duo sunt necessaria: scilicet ipsa fides: quia sine fide impossibile est placere deo. Et fidei sacramentum. Quantum ad primum dicit. Accedamus ad ipsum cum vero non ficto corde. quarti Reg. 20. & Esa. 38. Memoro quomodo ambulauerim coram te in veritate & in corde perfecto. Hoc autem fit quando opus concordat cordi. Accedamus etiam in plenitudine fidei. Infra. ii. Accedentem ad deum oportet credere etc. Nec sufficit qualiscumque fides: sed requiritur fides plena: quod fit duobus modis. scilicet quantum ad materiam fidei ut credant omnia que proponuntur ad credendum & quod sit fides formata: quod est per charitatem. Ro. 13. Plenitudo enim legis est dilectio. Quantum ad sacramentum fidei dicit. Aspersi corda vestra: quod alludit ei quod dicitur Num. 19. Ubi ponitur ritus vitule rufe: de cuius aqua aspergebatur mundandum die tertio: sed die septimo alia aqua lauabatur corpus eius & vestimenta. Per asperionem aque vitule rufe figurabatur passio christi: quia die tertia. scilicet in fide trinitatis in baptismo mundamur a peccatis. Et quantum ad hoc dicit. Aspersi corda non corpora. Infra. 12. Accessistis ad sanguinis asperionem. Aspersi ergo corda non a tactu mortui sicut per aquam vitule rufe: sed a conscientia mala. ¶ De ablutione que fiebat septima die dicit. Et abluti corpus aqua munda. Non enim in baptismo operatur tantum virtus passionis: sed et infunduntur in ipso dona spiritus sancti. Unum in septima die. i. in plenitudine donorum spiritus sancti totus homo abluitur intus & extra ab omni peccato tanquam actuali quod originali quod est quasi corporale: quia anima ipsam contrahit per unionem ad carnem secundam. De autem spiritus sanctus aqua quia mundat. Act. 15. Side purificans corda ipsorum. Ecce. 36. Effundam super vos aquam mundam & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris & ab inuersione & dolis vestris mundabo

Ad hebreos

vos Zach. 13. Erit fons patēs domui dauid ⁊ habitātibz hierusalē in ablutionē peccatorz ⁊ mēstruate. Tit. 3. Per lauacru regneratiōis ⁊ renouatiōis spiritus sancti. Et in h^o signū sup xpm bapticatū descendit spūs scūs i corpali spē.

¶ Deide cuz dicit. (Teneamus spei nostre rē.) ponit illud quod ptinet ad spem. Et circa hoc facit duo. P^oio eni hoz tatur ad spei certitudinē. Scdo subdit rōnē ibi. (Fides. n. est que rē.) Sciēdū est autē q^o p fidē xpi datur nobis spes salutis eterne ⁊ introitus in celum. p^o Pet. p. Regeneratio nis in spem viuam. Un^o dicit. Teneamus: ⁊ nō dicit spem; sed spei nostre cōfessionē qz nō sufficit habere spem in cor de: sed etiā oportet cōfiteri ore. Rom. 10. Corde credif ad iusticiā ore aut cōfessio fit ad salutē. Itē oportet cōfiteri eā nō solū vbo sed etiā factis: contra quosdā. de quibus. Tit. pmo. Cōfitentur se nosce deum: factis autē negāt. Sit autē ista cōfessio per opera p que tendit ad res speratas. Apoc. 3. Tene qd habes ne alius accipiat coronā tuaz. **¶** Inde clinabile. i. vt ab ista cōfessioe nō declinemus neqz per p^o spera neqz p aduersa. ps. Declinātes autē in obligatiōes ad ducet dñs cuz operātibz iniquitatē. Esa. 30. Nec est via ambulate in ea ⁊ nō declinetis neqz ad dexterā neqz ad sinistrā. Et rō huius est: qz ille qui pmissit est fidelis. ⁊ iō mē tiri nō pōt. ps. Fidelis dñs in oibus vbis suis. Deuter. 32. Deus fidelis ⁊ absqz vlla iniquitate.

¶ Cōsequēter cum dicit. (Et cōsideremus rē.) ponit illud qd ptinet ad charitatē: ⁊ circa hoc facit tria. P^oimo eni fa cit qd dictū est. Scdo remouet cōtrariū charitati ibi. (Nō deserētes rē.) Tertio assignat rōnē ex cōgruitate tēporis ibi. (Et tāto magis rē.) Circa p^omū sciēdū est q^o licz chari tas pncipalr inhereat deo: tamē manifestat p charitatem pximi. p^o Jo. 4. Qui eni nō diligit frēs suū quē videt: deū quē nō videt quō pōt diligere: Ergo ad charitatē pertinet q^o diligať pximus. Jo dicit. Cōsideremus inuicē: vt scz ea que sunt pximi sollicite faciamus. Ecclesi. 17. Et vniciqz mādauit deus de pximo suo: sed qz aliqui ea que sunt p^o pximi cōsiderāt celo inuidie: aliqui vero celo ody: Cōtra qz dicit puerbioz. z. 4. Ne queraz impietatē in domo iusti: ideo dicit. In puocatiōe charitatis. i. vt puoocemus eos ad charitatē. Rom. 12. Quādiu aplus gētiuz sum ministe rium meuz honorificabo si quo modo ad emulādūz puo cem carnē meā: ⁊ saluos faciam aliquos ex illis. Ista autē puocatio pcedit ex dilectione que requiritur ad opus exte rius. p^o Jo. 3. Nō diligamus verbo neqz lingua sed opere et veritate. Sicut eni dicit Gregorius. Nō est amor dei ocio sus. Operatur eni magna si est. Si autē opari renuit amor nō est. Probatio g dilectiōis exhibitio est opis. Ideo sub dit. Et bonoz operuz. Col. pmo. In omni opere bono fru ctificātes. **¶** Deide remouet cōtrarium charitatis cuz di cit. Nō deserētes rē. Quia eni charitas est amor: p^oxiū au tem amoris est vnire: qz vt dicit Dionysius. Amor est vis vnitiua. Jo. 17. Ut sint vnū sicut ⁊ nos vnum sumus: ⁊ co gnoscat mūdus: qz dilexi eos sicut ⁊ me dilexisti. Jo rece dere abinuicē est directe oppositum charitati. Et iō dicit. Nō deserētes collectionē nostraz: scz ecclesie quā aliq de serunt triplr: scz ppter psecutiōes apostatantes a fide. Et isti significant per illos de quibus dicit Jo. 6. q abierunt retro ⁊ iam cuz illo nō ambulabāt. Mat. 13. Facta tribula tiōe ⁊ persecutionibus ppter vbu stinue scandalizantur. Luc. 8. Ad tempus credūt ⁊ in tēpore tentatiōis recedūt Scdo mali prelari q dimittūt oues in piculo. Jo. 10. Mer cennarius fugit: qz mercēnarius est. Aliq vō ex supbia: qz cū possent eē vtilēs ad regēdū cū nota superbie ab alyz se separāt. Jude. p. Vi sunt qui segregāt se ab alyz aiales spi ritum nō habētes. Quasi sub specie maioris pfectiōis. Et forte tales erāt in tempore illo: cōtra quos d^o p^o Cor. 11. Si

quis v^o cōtentiosus eē nos tales cōsuetudinē nō habem^o in ecclia dei. S3 qd debēt facere. Subdit. S3 solātes. Qua si dicat. Si videas q soci^o tu^o male se h3 nō deseraz euz s3 solare: nō sic illi q deserūt collectionē de qb^o dicit. Sic est cōsuetudinis qbusdā q vt dicit est forte erāt in illis dieb^o. **¶** Cōsequēter cuz dicit. (Et tāto magis rē.) assignat cām h^o p^ossz. n. aliqz dicere qre debemus nos in fide p^oficere: qz mot^o nālis qto plus accedit ad terminū magis itēdit. Er go ē de violēto. H3a autē iclinat i modū nāe. qz sunt in grā qto plus accedūt ad finē plus debēt crescere. Et iō ita di xit. Nō deserētes sic qdā s3 cōsolātes. Et hoc tanto magis qto videritis appropinquantē diem. i. terminū. Rom. 13. Nō p^ocessit: dies autē appropinquauit. puer. 4. Iusto rū semita quasi lux fulget ⁊ proficit ⁊ crescit vsqz ad perfe ctum diem.

¶ Lectio. III. **¶** Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam noticiāz veritatis: iaz nō relinquūt p pctis hostia: terribilis autē quedā expectatio iudicij ⁊ ignis emulatio. q cōsumptura est aduersa rios. Irritam quis faciens legē moysi sine vlla miseratiōe duobus vel tribus testibus morif. quanto magis putatis deteriora mereri suppli cia qui filium dei pculauerit: ⁊ sanguinē testa menti pollutū duxerit in quo sanctificatus est. ⁊ spūi grē cōtumeliā fecerit. Scimus eniz qui dixit: mibi vindictā. ⁊ ego retribuā. Et iterum qz indicabit dñs populum suum. Horrendum est icidere in manus dei viuentis.

¶ Supra apls posita cōmēdatiōe excellētie sacerdotij xpi ⁊ subiūcta admonitiōe vt illi^o sacerdotio adherēat p fidē ⁊ charitatē: hic pbat monitiōez suā p rōnē. Et h^o fac duplr. P^oio terrēdo. Scdo demulcēdo ibi. (Remēoramini autē p^olinos dies rē.) Circa p^omū duo fac: qz p^o terret eos ad ob seruādū monitiōez suā pp subtrahēdoz remedy. Scdo pp expectatiōe iudicij ibi. (Terribilis autē rē.) Dic g. Volū tarie rē. Qd duplr exponit. Vno^o h3 glo. q vt facere dñiaz iter peccare volētes ⁊ volūtarie: ita qz volēs peccat: q qsi passiōe duct^o cōsentit in pctū de q an nō cogitauit: volūta rie autē q ex certa malicia cui^o volūtas pna ē ad peccādū: vt statiz cēdat. Jere. 8. Omnes cōuersi sunt ad cursuz suū qsi equus vadēs ipetu ad preliū: nec postea penitet. puer. 2. Letant cū malefecerit ⁊ exultāt in reb^o pessimis. Ergo volūtarie peccātib^o. i. in volūtate peccādi pmanētib^o. Et exaggerādo subdit. Post acceptā noticiā vitatis. z. pe. z. Melius erat illis viā iusticie nō agnoscere qz post agnitio nē retrostuz cōuerti. **¶** Itē nō relinquūt hostia p pctis. i. hostia quā xps obtulit p remissiōe pctoz nō est nobis vti lis qz illis dimittunt peccata q de ipsis penitet. Mat. 26. Dic ē sanguis noui testamēti q p multis effundē. s. effica citer: s3 de malis d^o Esa. 49. In vacuiuz laborauit sine cā ⁊ vane fortitudinē meā cōsumpsi. Jere. 6. Frustra cōstatuit cō flator: malicie ei^o nō sunt cōsumpte. S3 meli^o pōt dici ⁊ h3 itētiōe apli: qz fm Aug. liberū arbi. h3 multiplicē statuz: qz in statu nāe lapsē anteqz repareť p grāz est in ptāte nra peccare mortāl^o vel nō peccare: ⁊ h^o ppter pceptionez finis ⁊ habitū iclinantē. Qd quidē verū est fm magnū tē pus: sed per aliquam moram si operetur ex pmeditatiōe nō pōt vitare hoc peccatū vel illud. Sed postqz per grām reparatus omnino in ptāte eius est vitare peccatū morta le: ⁊ etiā veniale in particulari: nō aut oīno in vniuersali: ⁊

hoc est propter auxilium gratie saluatis. Et ideo dicit. Nobis peccantibus voluntarie post acceptam noticiam veritatis. i. post acceptam gratiam quam habet noticia peccati: quia ante noticiam peccati peccatum nostrum a deo nobis non imputatur: vnde quasi dicitur ipsum ignorare: quia non imputat nobis. Sed postquam iam non est pro peccatis hostia: ante enim reparationem que facta est per christum relinquatur hostia ista que expectabatur: sed nunc iam non expectatur alia mors eius: ita nec post baptismum semel acceptum expectatur alius baptismus.

Deinde cum dicit. Terribilis autem est. Deterret expectationem diuini iudicii. Et circa hoc facit duo. Primo enim terret. Secundo subdit rationem ibi. Irritam quis faciens est. Sic dicitur est quod non relinquit ultra hostiam. Quid ergo? Illud quod supra dictum est. 9. ca. quod post mortem est iudicium. Job. 19. Sciote esse iudicium. Iustus iudicij expectatio est valde terribilis: tunc propter conscientiam peccatorum. Jac. 3. In multis offendimus omnes: tunc etiam propter imperfectionem iustitiarum nostrarum. Esa. 64. Iusticie nostre quasi panis menstruatus est. A iudicij tuis timui. Abachuc. 3. Audiui et turbatus est veter meus. Est et afflictiva. Unde dicit. Et ignis emulatio. i. pena ignis que infligitur ex celo et emulatio diuine iusticie. Exo. 20. Ego sum deus deus tuus fortis celotes est. Zelus autem est amor sponsi. Sic ergo sponsus non parcat sponse male: sic nec deus anime peccatrici. puer. 6. Zelus et furor viri non parcat in die vindicte est. Segitur. Que consumptura est aduersarios. ps. Ignis ante ipsum procedet et inflamabit in circuitu inimicos eius quia ignis qui procedet faciem iudicis corpora viuentium incinerabit et reprobos detruet in infernum et corpora eorum consumet non totaliter consumendo sed in perpetuum cruciando.

Consequenter cum dicit. Irritas quis faciens est. probat quod dixerat de terrore iudicii: et primo per locum a minori. Secundo per auctoritatem ibi. Scimus autem illud est. Primum accipit ex lege. Tunc enim aliis est reus maioris pene quanto res magis sacram contemnit. Est ergo vetus testamentum non sit ita scilicet nouum et transgressor illius grauissime puniebatur. Ergo transgressor noui lege grauius debet puniri. Circa istud argumentum duo facit. Primo enim ponit istud quod fiebat in veteri. Secundo illud quod sciendum est in nouo ibi. Quanto magis est. Quantum ad vetus ponit culpam et penam. Culpam cuius dicit. Irritam quis faciens legem moysi. Irritum dicitur quod non sortitur debitum finem. Lex autem non solum vetus: sed etiam quilibet datur ut inducat homines ad virtutem et faciat abstinere a vitis. Et ideo qui transgreditur legem et vacat vitis quantum est in se legem irritam facit. Mat. 15. Irritum fecistis mandatum dei propter traditiones vestras. Hen. 17. Mactulus cuius proputy caro circumcisa non fuerit peribit de populo suo: quia pactum meum irritum fecit. Et pena ostendit cum dicit. Sine vlla miseratione est. Et ista pena est valde grauis: quia infligit mortem. Unde dicit. Moritur. Exo. 22. Maleficos non patieris viuere. Item quia irreversibilis. Unde dicit. Sine vlla miseratione. Deute. 19. Mordet nec misereberis ei. Sed nunquam lex dei excludit misericordiam. Constat quod non. Osee. 6. Mias volui et non sacrificium. Ratione dicitur est quod differunt misericordia clementia et venia. quia misericordia est quando homo ex quadam passione cordis et animi mouetur ad remittendum penam: et hoc aliquando est contra iustitiam: et istam prohibet. Venia autem est quando propter aliquam utilitatem publicam remittit aliquid de pena debita. Clementia est quando non solum de pena aliquid remittit sed etiam de culpa remissius iudicat. Ista duo non prohibent sed misericordia primo modo dicta: quia est contra iustitiam et inducit dissolutionem. Moris ergo et hoc duobus vel tribus testimoniis supplet conuictus. Deutero. 17. In ore duorum vel trium testium stat oratio verbum. La autem quare lex numerum testium determinat secundum Augustinum est ut per hoc designet immobilitas veritatis que est in sancta trinitate. Nec refert si nominentur due persone vel tres: quia semper

in duobus intelligitur tertia. scilicet spiritus sanctus qui est nexus amborum. Ista ratio mystica est: sed literalis est ut quia in iudicio vnus affirmat alter negat non plus credendum est vni quam alteri. Multitudini autem est credendum. Dis autem multitudo complectitur numero ternario. Et ideo sufficit quod sint duo cuius accusante: sed tertius superadditur ex abundantia.

Deinde cum dicit. Quanto magis est. ponit id quod spectat ad nouum testamentum. Et primo ponit penam. Secundo culpam ibi. Qui filium dei est. Quantum ad penam dicit. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia. Quia enim in nouo testamento pro christo predicatum est. Iohannes peccatis in ipso grauius puniuntur. Mat. 23. Veritatem dico vobis quod tyro et sydoni remissus erit quod vobis in die iudicii. Sed nunquam plus puniuntur peccatores christiani quam infideles: Quia si sic melius esset quod omnes essent infideles. Ratione dicitur est quod aliud est de illis qui de preternunt: quia isti proprie sunt contemptores. Aliud de illis qui ex ignorantia fidem non annunciatam non tenent: et talibus peccatum infidelitatis non imputatur. Sed qui fidem annunciatam contemnit grauius puniuntur: quia peccatum infidelitatis maximum est. Si ergo comparamus iudeum et christianum qui non continentur et vterque sit adulter tunc grauius puniuntur christianus quam iudeus: quia non solum pro adulterio: sed etiam quia magis ingratus est. Sed nunquam quid vltimum verum est quod semper idem peccatum in specie grauius puniuntur in maiori. Respondeo dicitur est quod dupliciter peccatur. Uno modo ex surreptione. Et sic quanto aliquis dat se operibus diuinis: si ex surreptione peccat minus puniuntur secunda Paralip. 30. Dominus bonus propiciabitur conuictis qui in toto corde requirunt deum patrum suorum. psal. LIII. ceciderit non collidetur. Sed si ex contemptu magis peccat: quia cuius sit in statu altiori magis contemnit. Et de talibus loquitur hic qui sunt magis ingrati. Quantum vero ad culpam dicit. Qui filius dei est. Sciendum vero est quod apostolus grauitate culpe eorum qui peccant in nouo testamento ostendit ex beneficiis nobis a deo in illo collatis. Deus autem nobis dedit quicquid maximum et preciosum habebat scilicet filium suum unigenitum. 2. Pet. primo. Per quem maxima nobis et preciosa promissa donauit est. Dedit etiam de spiritu sancto. Joel. 2. Effundat de spiritu meo super omnes carnes. Rom. 5. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Ingratitudo autem super tantis beneficiis aggregat peccatum. Circa ingratitude vero super datione filij duo consideranda sunt ac ponderanda: scilicet mysterium incarnationis: in qua datus est nobis. Esa. 9. Et sacramentum passionis in qua pro nobis se obtulit. supra. 6. Sanguis christi qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatus deo est. Et ideo quantum ad primum dicit. Qui filius dei: scilicet pro nobis incarnatum concitauerit. i. vilipenderit: scilicet non credendo quod fides filij dei sit sufficiens ad salutem: sicut illi qui legalia seruabant. Gal. 3. Ante quorum oculos christus proscriptus est. Item non obedendo eius mandatis nec viuendo secundum doctrinam eius. primi Reg. 10. Qui autem contemnit me erunt ignobiles. Quantum ad secundum dicit. Et sanguinem testamenti. i. christi sanguinem confirmationem noui testamenti. Mat. 26. Dicit est sanguis meus noui testamenti est. Pollutum duxerit. i. reputauerit pollutum: ut scilicet non possit mundari sicut pollutus in se non mudat. Eccl. 10. 34. Ab imundo quod mudabitur: Quasi dicat. Nihil est secundum quod mudatio tantum fiebat per sanguinem animalium. Item pollutum cum dicit. Qui in virtute eius in baptismo ablutus peccat redeundo ad vomitum. Apoc. primo. Diluit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et ideo dicit. In quo sanctificatus est. i. per quem sanctificatus est. 1. Cor. 6. Abluti estis sanctificati estis in nomine domini nostri iesu christi. Item quod peccat post alia sacramenta. Malach. primo. In omni loco offertur oblatio munda nomini meo: quia magnus est nomen meum in gentibus. Item aggrauatur peccatum ex contemptu

Ad hebreos

ptu spūsancti. Et ideo dicit. Et spūi gratie iniurias fecerit .i. cōtumelias. Quā facit qui nō credit q̄ gratia spūsancti data per xpm. Jo. i. 4. Rogabo patrē et aliū paraclytū dabit vobis. sufficiat ad salutes sine legalib⁹. vt. s. remissionē pctōz ascribat obseruātys legis. Uel calcet xpm qui libere absq; timore peccat: sanguinē xpi polluit qui eo indigne cōmunicat spūi gratis dato. Ephe. 2. Donū enī dei est et nō ex operibus: iniurias facit: qui xpm per pctm̄ a se abicit. Sap. p̄mo. Corripies. i. expellet a superueniēte iniquitate. Eph. 4. Nolite cōtristare spūscm̄ dei. p̄me Thef. 5. Spiritum nolite extinguere.

C Deide cū dicit. (Scimus enī qui dixit rē.) pbat qd̄ dixit per auctates. Et circa hoc facit duo. Primo enī pbat ponēdo auctates. Scdo cōcludit ex eis ibi. (Horrendum est rē.) Dicit ḡ. Scimus illuz qui dixit. Deuterono. 32. fm̄ alias litteraz. Mibi vindictaz supple seruate. Littera nostra habet. Mea est vltio. Et nunq̄ reddes: imo et ego retribuam. S; cōtra. Si soli deo seruetur vindicta quare iudices vindicāt: R̄ ideo ad hoc r̄idet apostolus. Rom. 13. q̄ iudex est minister dei. Un̄ nō iudicat p̄pria auctoritate s; dei. (Scda auctoritas est ibidem. Iudicabit dñs pplm̄ suū. Si suuz ḡ multo magis inimicos. p̄. Pet. 4. Si iustus vix saluabitur impius et peccator vbi parebit: Uel pplm̄ suū. i. qui fidem suā nō cōtemnunt: qz ifideles dānabunt et nō iudicabunt iudicio discussiōis. In iudicio enī vt dicit Grego. quattuor erunt ordines. Quidaz qui nō iudicabunt s; saluabunt. s. apostoli et apostolici viri. Quidā qui iudicabunt et saluabunt vt mediocriter boni. Quidā qui iudicabunt et damnabunt vt mali fideles. Quidā qui nō iudicabunt et damnabunt vt omnes ifideles.

C Deide cū dicit. (Horredū est rē.) ponit conclusionē. ex quo enī vindicta referuāda est deo q̄ iudicabit pplm̄ suuz horredū est icidere in manus dei viuētis. Quāto enī iudex iustior et fortior est tāto magis timēdus est. ps. De⁹ iudex iustus et fortis. Ergo horredū est icidere in manus ei⁹. Dan. 13. Meli⁹ ē mibi absq; ope icidere in man⁹ vras. Eccl. 12. Si p̄niaz nō egerim⁹ icidem⁹ in man⁹ dñi et nō i manus hoīuz. S; cōtra. scdi Reg. vlti. Dauid tanq̄ melius p̄elegit icidere in manus dei. Respōdeo. dñm est q̄ hō peccat offendēdo hoīez et offendēdo deū. Melius autē est icidere in manus hoīs offendēdo ipm̄ q̄ in manus dei ipz offendēdo. Uel dñm est q̄ melius est peccātē et cōtemnētē icidere in manus hoīs: peccātē vō s; penitētē in man⁹ dei. Et sic elegit Dauid. Uel dñm est q̄ vsq; ad iudiciū nō est horredū in manus dei icidere qui iudicat misericorditer q̄ diu est pater mīarū: s; post iudiciuz horredū est icidere in manus dei quādo sicut deus vltionum iusticias iudicabit. Modo enī sic circūdatus ifirmitate quā aliq̄ expertus est ex compassione misericorditer iudicat.

C Lectio.

III.

Rememoramini autē pristinos dies in quibus illuminati magnum certamen sustinistis passionū: et in altero quidē opprobrijs et tribulationibus speculuz facti: in altero autē socij taliter conuersantius effecti. Nā et vincis compassi estis: et rapinam bonoz vroz cū gaudio suscepistis cognoscentes vos h̄c meliōrē et manētē subam. Nolite itaq; amittere confidentiaz vram: que magnaz habet remuneratiōē. Patientia enī vobis necessaria est: vt voluntatem dei facientes reportetis promissionē. Adhuc enī modi-

cuz aliquantulūq; qui venturus est veniet et nō tardabit: iustus autē meus ex fide vinit: q̄ si subtraxerit se: non placebit aie mee. Nos autē nō sumus subtractiōis filij in perditionez sed fidei in acquisitionez anime.

C Supra aplius monuit ad inherēdū christo per fides spes et charitates qd̄ iduxit per rōnes terrētes: hic ponit rōnes demulcentes sicut bonus medicus postq̄ secuit ponit vntiones lenientes. Inter omnia enī cōmendatio de beneficijs est vnuz qd̄ maxime puocat ad bonuz iceptuz cōtinuandū. Virtus enī laudata crescit in imensuz: et imensuz glorie calcar habet. Et circa hoc facit duo. Primo enī cōmemorat eis bona que fecerant. Scdo hortat ad implenduz qd̄ restat ibi. (Nolite itaq; omittere rē.) Circa p̄mū tria facit. Primo enī in generali cōmemorat tribulatiōes quas pro fide passi sunt. Scdo describit tribulatiōm̄ dos ibi. (Et in altero rē.) Tertio exponit eas in spūi ibi. (Nā et vincis rē.) Qz ergo ex beneficijs hō exercitat ad melius aliquādo sicut ex malis econtrario desperat de seipso: iō recitat bona eoz dicens. Rememoramini. Jere. 2. Recordatus sum tui. i. bonoz que egisti. (Dies pristinos. i. p̄mordia cōuersionis v̄re: in quibus illuminati p̄ fide que illuminat aiam. Act. 15. Side purificās corda eozū. Esa. 60. Surge illuminare hierlm̄. Doc autē est p̄ fidem xpi. Ephe. 3. Habitare xpm p̄ fidē in cordibus vris. Luc. p̄. Illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis sedēt. P̄mū enī lumē aie ē fides. (Sustinuistis magnū certamē passionis. i. magnas passiōes cōtra vos certātes vobis illatas ab his q̄ xpm p̄sequēbant in vobis. Act. 9. Saule saule quid me p̄sequeris. i. me in mēbris meis: qz vt dicit Augu. in finone sup verbo isto. Membris in terra positus caput de celo clamat. Sap. 10. Certamē forte dedit illi vt vince- ret. 2. Th. 4. Certamē bonū certamen fidei. Sicut enī d̄ Act. 8. Facta est p̄secutio magna in ecclia post mortem ste phani p̄ Thef. 2. Vos enī imitatores facti estis eccliarū dei que sunt in iudea: quā eadē passi estis et vos a cōtribulibus vestris sicut et ipsi a iudeis rē. Si ḡ a p̄ncipio icepistis sustinere vitupabile eēt mō deficere.

C Cōsequēter cuz dicit. (Et in altero qd̄ rē.) ostēdit q̄ fuerint ille tribulatiōes. Dupl̄ enī patitur aliqs. s. et se tribulatiōē sustinēdo et in alio aliene tribulatiōi compatiēdo. Utroq; autē modo illi passi sunt. Quātū ad p̄mū dicit. In altero. s. q̄tū ad vos facti estis spectaculū qd̄ grauissimū est sapiētī. Qz enī vnus fatū⁹ irridet nō est graue: et si multa tribulatio iferat: sapiētī vō graue ē: s; si tribulet et irrideatur a tribulāte: hoc grauissimū ē. In hoc ḡ ostēdit magnitudinē afflictionis ipsoz: qz facti erāt spectaculuz. i. qz nullus eis patiebatur: imo magis cōgaudebāt in afflictionib⁹ ipoz s. in opprobrijs. ps. Opprobria exprobratiū tibi ceciderūt sup me. (Et tribulatiōib⁹. ps. Multe tribulatiōes iustoz rū. p̄. Cor. 4. Spectaculū facti sum⁹ mūdo. s. ad irrisionē: et āgelis ad p̄gratulationē et hoīb⁹. s. rōne v̄rētib⁹ ad imitationē. Quātū ad 2m̄ dicit q̄ in altero effecti sūt socij taliter conuersantius. i. eoz q̄ talia patiebant: et h̄ p̄ cōpassionē et p̄ submissionē. Ro. 12. Necessitatib⁹ scōz cōicātes.

C Deide cū dicit. (Nā et vincis rē.) Exponit qd̄ dixerat: et p̄mo q̄tū ad 2m̄. s. quōd sūt passi. Inter iudeos. n. ml̄ti erāt vincis sic de paulo d̄. Act. 8. q̄ deuastabat eccliam tradēs in custodia viros et ml̄ieres. Istis passi sūt ministrādo necessaria. Mat. 25. In carcere eras et venistis ad me. Quātū ad p̄mū dicit. Et rapinā bonoz vroz. s. p̄ hac cā facta: qz s. vincis ministrabāt. Lū gaudio suscepistis. Jac. p̄. De gaudio existimate frēs rē. Act. 5. Ibant apostoli gaudētes rē. S; quare cuz gaudio. Nūquid amāde sunt tribulatiōes?

Lerte nō: quia dicit Augu. Tolerari iubes eas nō amari. Rūdeo dōm ē q nō amāt pp se s; pp aliud. & sic isti amabāt eas. Un̄ subdit. Lognoscentes eos h̄re melioze & manētē subam. s. alias diuitias pncipaliozes q̄ augēt ex subtracōe istaz qb̄ dicit meliozes. T̄pales enī vane sunt qz sunt in his que sūt ifra hoīem: spūaliozes at̄ in ipō deo. s. in fruitione dei. Esa. 33. Diuitie salutis sapia & scia tior dñi ipse thesaur̄ ei⁹. Itē sūt manētes qz iste deficiunt in se: & auferri p̄nt: ille vō nō. Matth. 6. Nolite thesaurizā vobis thesauros i terra vbi eruga & tinea demolit̄: & vbi fures effodiunt & furāt. Deinde cum dicit. Nolite itaq; tē. Quidit quid eis restat faciēdū. s. fidētia accēptam ex bonis opib⁹ seruare. Et circa hoc fac̄ tria. P̄rio enī ponit monitiōem. Sc̄do docet modū monitiōez seruādi ibi. (Patiētia enī vobis tē). T̄tio pbat p̄auctozitatē ibi. (Adbuc enī modicū tē). Dicit ḡ. Ex quo tot bona in p̄mordys p̄uersatiōis v̄re opati estis ex qb̄ multā cōfidētia debetis h̄re apud deum nolite itaq; amittere cōfidētia v̄ram: qd̄ p̄fecto sequerēt̄ si a bonis deflisterēt̄ que magnā h̄nt remuneratiōem. Mat. 5. Haudente i illa die & exultate qm̄ merces v̄ra copiosa ē in celis. Hei. 15. Ego p̄tector tu⁹ s; & merces tua magna nimis. Modus seruādi ē patiētia. Un̄ dicit. Patiētia enī vobis necessaria ē. Sicut at̄ mansuetudo ē moderatiua ire ita patiētia ponit modū i tristituz: vt. s. nō excedāt moduz rōnis. Cōtingit at̄ aliqñ tristitia ex malis illatis: aliqñ vero ex bonis dilatis. Prouer. 13. Spes que differ̄ affligit aīaz. Quātū aut̄ ad p̄mū pp̄ie d̄ patiētia: sed quātū ad sc̄dm d̄ lōganimitas. s; hic accipit̄ patia p̄yroq; & quantum ad sufferētia maloz: & q̄tū ad lōganimitatē bonozū dilatorum. Dicit ḡ qd̄ quātū ad v̄rūq; patientia nobis necessaria. Prouer. 16. Melior est patiens forti viro. Lu. 21. In patiētia v̄ra possidebitis aīas v̄ras. Ja. primo. Patiētia op⁹ p̄ficiū bz. Et ad quid ē necessaria? Ut volūtatem dei faciētes repositetis repositiōem id ē implētes volūtatem dei. s. voluntatē signi. Sic. n. aliqñ accipit̄ voluntas dei in scriptura. ps. Ministri ei⁹ qui facitis volūtatem ei⁹ Et sic repositabit̄ p̄missionē. i. re p̄missam q̄ opantib⁹ dat̄. Mat. 20. Uoca oparios & redde illis mercedē suā. Lu. 21. In patiētia v̄ra possidebitis aīas v̄ras. Mat. 24. Qui perseuerauerit vsq; in finē hic saluus erit. Jere. 18. Repēte loquar aduersus gēte & aduersus regnū vt eradicē & disperdā illō tē. Deinde cū dicit. (Adbuc autē modicū tē) probat qd̄ dixit per auctoritatē. Et circa hoc facit duo. P̄mo enī ponit cē. Sc̄do applicat ad p̄positū ibi. (Nos at̄ nō sum⁹ tē) P̄mo in tres. P̄mo enī p̄ponit p̄ximū aduētū remuneratiōis. Sc̄do ostendit cōditiōem remuneratiōis ibi. (Iustus at̄ me⁹ tē) T̄tio declarat piculū ne pdatur remuneratiō ibi. (De si s̄traxerit se tē) Circa p̄mū sciēdū ē qd̄ auctoritas ista sumpta v̄r de abacuc. z. tñ p̄ncipiū sumptū ē de aggeo. z. capi. Qd̄ ideo forte fecit qz v̄rūq; itellexit de eodē aduētū. Abacuc. n. sic dixit. Adbuc vilis p̄cul. Aggeus at̄. Adbuc modicuz Et iō v̄r̄ verbis vni⁹ quasi verbis alteri⁹. Vel meli⁹ qz ap̄ls loquitur p̄ tpe suo. s. post incarnatiōem & resurrectiōem a qua min⁹ restat vsq; ad iudiciū q̄ a tpe p̄phete. Et iō magis v̄r̄ v̄bo aggei quātū ad p̄ncipiū: tñ in fine auctoritatis r̄cordat. Vel et̄ qz loquitur quasi ex seipō cui nō min⁹ credēdū ē qz p̄phete. Est at̄ duplex aduētus domini fm̄ duplex iudiciū. Un⁹ ḡn̄alis. s. in fine in v̄l iudicio Ali⁹ sp̄alis in morte vniuscuiusq; Quātū ḡ ad v̄rūq; dicit. Adbuc modicū: quātū ad breuitatē t̄pis. Et quidē quātū ad p̄mū. & si multū sit quātū ad tractū t̄pis & qd̄ ad nos: breue tñ ē quātū ad eternitatē. ps. Mille anni ante oculos tuos tāq; dies besterna q̄ preterit. Apoc. vltimo

Ecce venio cito. S; q̄tū ad sp̄alē qui ē in morte. de quo Joā. 14. Iteꝝ veniā & accipiā vos ad meipm̄ nō multuz refert: v̄r sit paz vel multū: qz talis erit vnusquisq; in iudicio qualis exibit. Et iō studēdū ē vt in morte appaream⁹ boni: qz vbi te inuenero ibi te iudicabo. Et iō dicit modicū & aliquātulū qz tribulatiōes nō sūt multum magne duratōe: qz si multū p̄mūt iterimūt: si vero paruz p̄mūt nō cito finiūt. z. Cor. 4. Id enī qd̄ in p̄nti ē tribulatiōis momētaneū & leue s̄pra modū opat̄ in nob̄ eternū ḡlie pondus. Veniet ḡ cito siue i morte siue i iudicio Jac. 5. Ecce iudex añ iannā assistit. Qui sunt et̄ remunerādi oñdit cū subdit. Iustus at̄ me⁹ ex fide viuuit. Dec eadē auctoritas h̄r̄ Ro. p. & Gal. 3. Solis aut̄ iustis debetur remuneratiō. ps. Salus at̄ iustoz a dño. Est at̄ duplex iusticia. Una q̄ ad humanū iudiciū. Ro. 10. Ignorantes dei iustitiam & suā querētes statuere. Alia quo ad dñū. Luc. p̄rio. Erant at̄ iusti ante deū. Istam aut̄ iusticiā requirit de⁹. Et ideo dicit. Iust⁹ me⁹. i. iusticia que ad me ordinatur. i. qui ē mihi iust⁹ & pp̄ me. Illud aut̄ per qd̄ homo iustificat̄ ē fides. Ro. 3. Iusticia dei ē per fidem ih̄u xp̄i. Cui⁹ rō ē: quia per hoc ē hō iustus qz ordiatur ad deum: illud at̄ per quod primo ordinat̄ in deū ē fides. Et ideo dicit. Iustus meus ex fide infra. ii. Accedētem ad deum opz credere. Nec solum per fidē iusticia s; et̄ per fidē iustificatus viuuit. Sicut enī p̄ aīaz viuuit corp⁹: ita anima p̄ deū. Un̄ sicut per illud p̄ qd̄ primo vn̄i aīa corpori viuuit corp⁹: ita p̄ id p̄ quod primo vn̄itur de⁹ aīe viuuit aīa: hoc at̄ est fides: qz fides ē p̄mū in vita sp̄ali. Esa. 7. Si non credideritis nō permanebitis sicut dom⁹ nō permanet destructo fundamēto. Gal. 2. Qz aut̄ nūc viuo in carne i fide viuo filij dei. Fides at̄ si nō ē formata charitate mō tua ē. Et iō nō viuificat aīaz sine charitate. Gal. 5. Fides q̄ p̄ charitatē opat̄. p̄ie Joā. 3. Nos scim⁹ qz translati sumus de morte ad vitā: qm̄ diligim⁹. Rex iustus me⁹ ex fide viuuit. i. apud me reputatur & habz vitam glorie sine actuali passione si non datur oportunitas patiendi.

Deinde cū dicit. (De si s̄traxerit se tē) Quidit piculū iminēs nō p̄manēt in iusticia fidei. Quia. n. in p̄tate habētis fidē ē ipam perdere vel seruare. iō dicit. Si s̄traxerit se. s. a fide & a iusticia nō placebit aīe mee. L̄ra n̄ra bz. Non erit recta aīa ei⁹. Et est idē sensus. Dicit Hieronym⁹ qz v̄bicūq; al̄ scriptū ē in hebreo q̄ in septuaginta apl̄s v̄r̄ sicut didicit a gamaliele ad c̄pedes didic̄ legem. Nō placebit ergo aīe mee. i. voluntati mee. Voluntas enim dei d̄z eē regula actionū nostraz. Qui ergo nō r̄cordat volūtati dei nō ē recta aīa eius.

Deinde cū dicit. (Nos at̄ nō sumus tē) Adaptat ad p̄positū. Quasi dicat. Sic eris his qui se fidei s̄trahunt. Sed nos non sumus filij subtractionis in p̄ditiōez. Ille d̄r filius alicui⁹ qd̄ in ipō dñatur. Et sic d̄r aliquis filius mortis. s. i quo dñatur illud per quod a deo reprobatur. Canonica iude. Di sunt q̄ segregant semetip̄os aniales sp̄m̄ non habētes. In perditōe. s. aīe. ps. Perdidisti oēs qui fornicātur abs te. ps. Et iter impioꝝum peribit. Sed filij dei. renati in xp̄o per fidem in acquisitionem. i. in salutem aīe. Qui enim mandata dei custodit: saluat aīam suam. Mat. 19. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. prime Thef. 5. Nō sum⁹ filij noctis neq; tenebraz. Ergo nō deficiamus a fide.

CAP. XI.

St autem fides sperandarū substantia rerum argumentū nō ap̄parentium.

Supra apostolus multipl̄r oñdit excellētia xp̄i p̄ferēs ipm̄ angelis Moyfi &